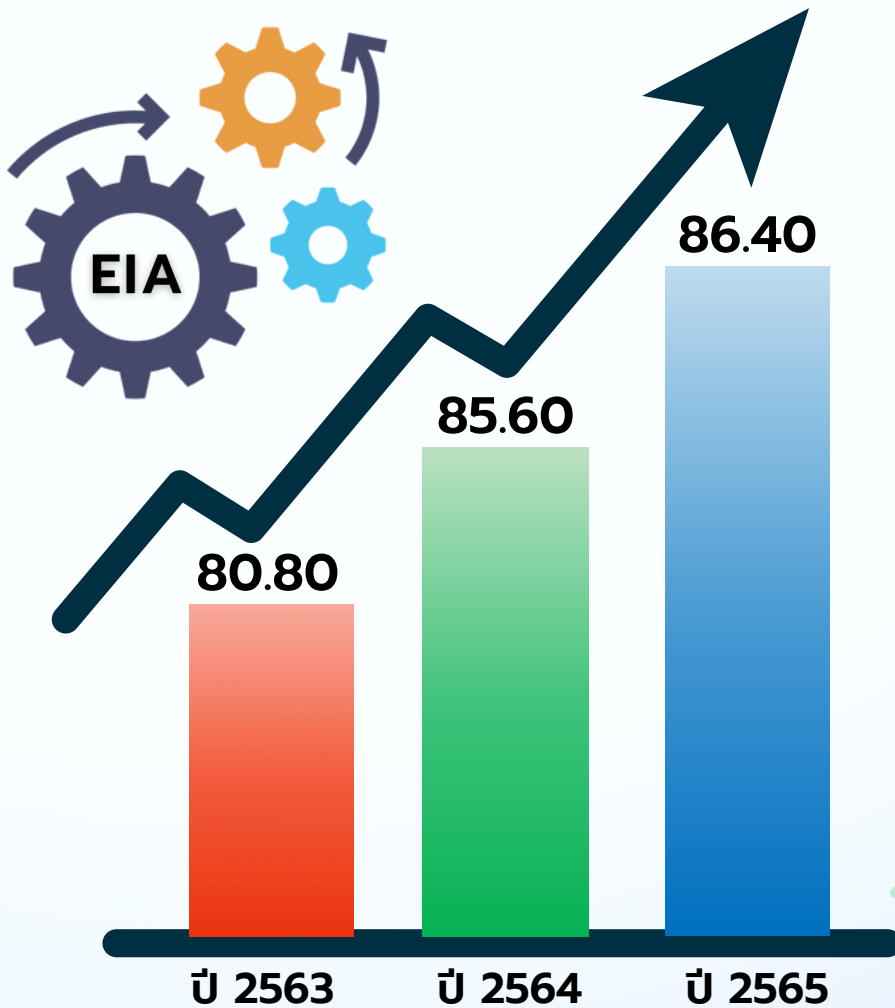

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

โครงการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่น
ต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ร้อยละระดับการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดย ศูนย์บริการวิชาการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	ก
คำอธิบายคำย่อ	ข
บทคัดย่อ	ค
บทสรุปผู้บริหาร	1
• ความเป็นมา	2
• วิธีการ	4
• ผลการสำรวจ	7
• ปัญหาและอุปสรรค	13
• ข้อเสนอแนะ	14

บทคัดย่อ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้จัดทำโครงการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ 2563 - 2565 โดยว่าจ้างสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ เป็นที่ปรึกษาดำเนินการโครงการ เพื่อให้เกิดความเป็นกลาง และโปร่งใส โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระดับการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทย และเพื่อให้ได้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงระบบ EIA ของประเทศไทย รวมถึงเพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทย

ซึ่งที่ปรึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยได้แบ่งประเด็นการสำรวจออกเป็น 4 ประเด็น ประกอบด้วย

1 การสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ EIA

2 กระบวนการ EIA

3 การบังคับใช้กฎหมาย/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับ EIA

4 การยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

บทคัดย่อ (ต่อ)

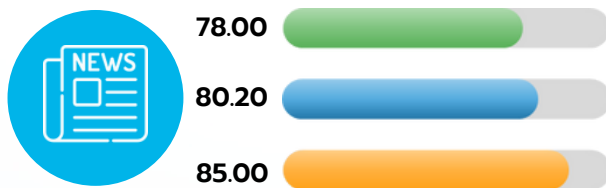
ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีผู้ตอบแบบสำรวจทั้งสิ้น 998 คน ประกอบด้วย กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ใน กก.วล./คชก./คณะอนุกรรมการ นิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำรายงาน หน่วยงานอนุมัติ/อนุญาต เจ้าของโครงการ (ภาครัฐและเอกชน) และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ ประชาชน องค์กรเอกชน และสื่อมวลชน เมื่อการสำรวจเสร็จสิ้นแล้วจะนำข้อมูลที่ได้รับเข้าสู่โปรแกรมคำนวณทางสถิติ เมื่อการสำรวจเสร็จสิ้นแล้วจะนำข้อมูลที่รับเข้าสู่โปรแกรมคำนวณทางสถิติ (Statistical Package for Social Science: SPSS) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา โดยสามารถสรุปผลการสำรวจตามประเด็นที่กำหนด ดังนี้

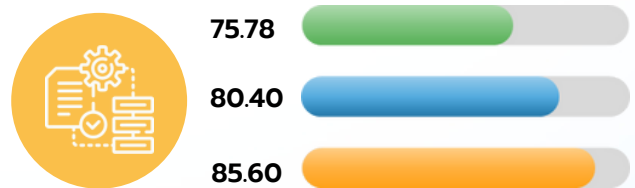
ผลการสำรวจ พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียให้การยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA อยู่ในระดับมาก โดยมีผลการสำรวจรายประเด็น ดังนี้ ประเด็นการสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ EIA คิดเป็นร้อยละ 85.00 ประเด็นกระบวนการ EIA คิดเป็นร้อยละ 85.60 ประเด็นการบังคับใช้กฎหมาย/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับระบบ EIA คิดเป็นร้อยละ 86.60 และภาพรวมระดับการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทยในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 86.40

การเปรียบเทียบผลการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 กับผลการสำรวจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2564 พบว่า ระดับการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA มีค่าเพิ่มขึ้นจากเดิมในทุกประเด็น ดังนี้

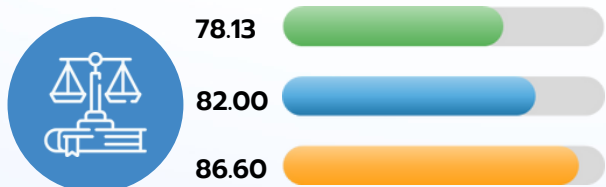
1. การสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ EIA

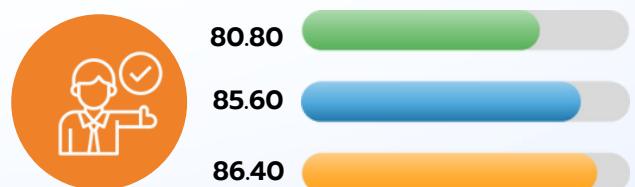
2. กระบวนการ EIA

3. การบังคับใช้กฎหมาย/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับ EIA

4. การยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

ร้อยละระดับการยอมรับและเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

■ ปี 2563 ■ ปี 2564 ■ ปี 2565

จึงกล่าวได้ว่าระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมได้รับการยอมรับและเชื่อมั่นจากกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดจากการพัฒนาโครงการได้

บทสรุปผู้บริหาร

01 ความเป็นมา

โครงการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

02 วิธีการ

สำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

03 ผลการสำรวจ

การยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

04 ปัญหาและอุปสรรค

05 ข้อเสนอแนะ

01 ความเป็นมา

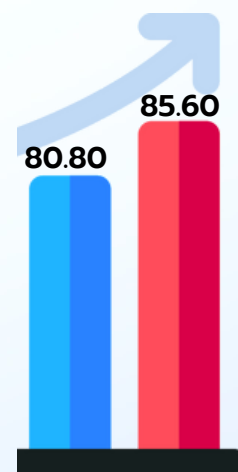

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment) หรือ EIA เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ซึ่งประเทศไทย ได้นำ EIA มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามกฎหมายตั้งแต่ พ.ศ. 2518 จนถึงปัจจุบัน โดยที่ EIA

ได้รับการปรับปรุง พัฒนา และยกระดับอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการพัฒนาดิถีต่าง ๆ และที่สำคัญรัฐบาลได้ประกาศใช้แผนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2561 โดยกำหนดแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง ระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นปฏิรูปที่ 1 ปฏิรูประบบและโครงสร้างการจัดทำรายงานประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (EIA และ EHIA) ได้กำหนดเป้าหมาย คือ พัฒนาและยกระดับระบบ EIA ให้เป็นที่เชื่อมั่น ยอมรับของทุกฝ่าย และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ และเพื่อให้ระบบ EIA เป็นเครื่องมือที่ช่วยลดและป้องกันความขัดแย้งระหว่างการพัฒนา กับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ ให้เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน และกำหนดตัวชี้วัด และค่าเป้าหมาย คือ ประชาชนมีการยอมรับและเชื่อมั่นต่อระบบ EIA มากขึ้น ในกรณีนี้ เพื่อให้การพัฒนาและปรับปรุงระบบ EIA ที่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศดังกล่าวข้างต้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2564 สผ. ได้ดำเนินโครงการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทย โดยผลการสำรวจพบว่า ระดับการยอมรับและเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 80.80 และ 85.60

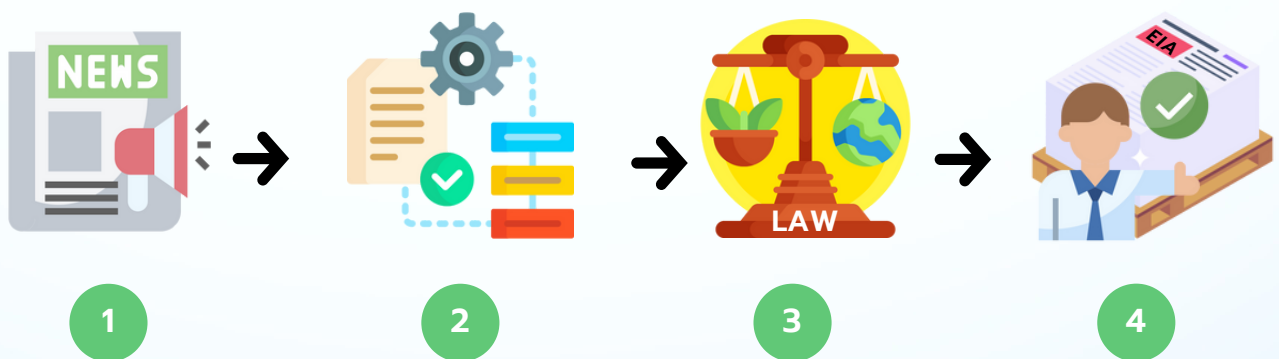

ปี 2563 ปี 2564
ระดับการยอมรับและเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

01 ความเป็นมา (ต่อ)

ดังนั้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สผ. จึงได้จัดทำโครงการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทย ภายใต้โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการ EIA เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและบรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และแผนปฏิบัติราชการ สผ. รวมทั้งผลการสำรวจที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงระบบ EIA ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจระดับการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทยในภาพรวม และเพื่อนำไปสู่การเสนอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงระบบ EIA ของประเทศไทยต่อไป โดยดำเนินการสำรวจใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย ประเด็นการสร้างการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ EIA ประเด็นกระบวนการ EIA ประเด็นการบังคับใช้กฎหมาย/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับ EIA และประเด็นการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

1
การสร้างการรับรู้
ข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับ EIA

2
กระบวนการ EIA

3
การบังคับใช้กฎหมาย/
มาตรการที่เกี่ยวข้องกับ
EIA

4
การยอมรับและ
ความเชื่อมั่นต่อ
ระบบ EIA

02 วิธีการ

โครงการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เป็นการสำรวจโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ โดยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิใน กก.วล./คชก./คณะอนุกรรมการ นิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำรายงาน หน่วยงานอนุมัติ/อนุญาต เจ้าของโครงการ (ภาครัฐและเอกชน) และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งประกอบด้วย ประชาชน องค์กรเอกชน และสื่อมวลชน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 998 คน

โดยเมื่อการสำรวจเสร็จสิ้นแล้วนั้น ผลการสำรวจจะถูกนำมาวิเคราะห์ผ่านโปรแกรม SPSS (Statistics Package for Social Sciences) เพื่อสรุปผลระดับการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทยในภาพรวม และนำเสนอผลการสำรวจในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) รวมทั้งการนำผลการสำรวจฯ ไปเปรียบเทียบกับผลการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่น ในปี พ.ศ. 2563 (ปีฐาน) และ ปี พ.ศ. 2564 เพื่อทราบถึงภาพรวมของการยอมรับและความเชื่อมั่น และเพื่อให้ได้รับข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงระบบ EIA ของประเทศไทยต่อไป

02 วิธีการ (ต่อ)

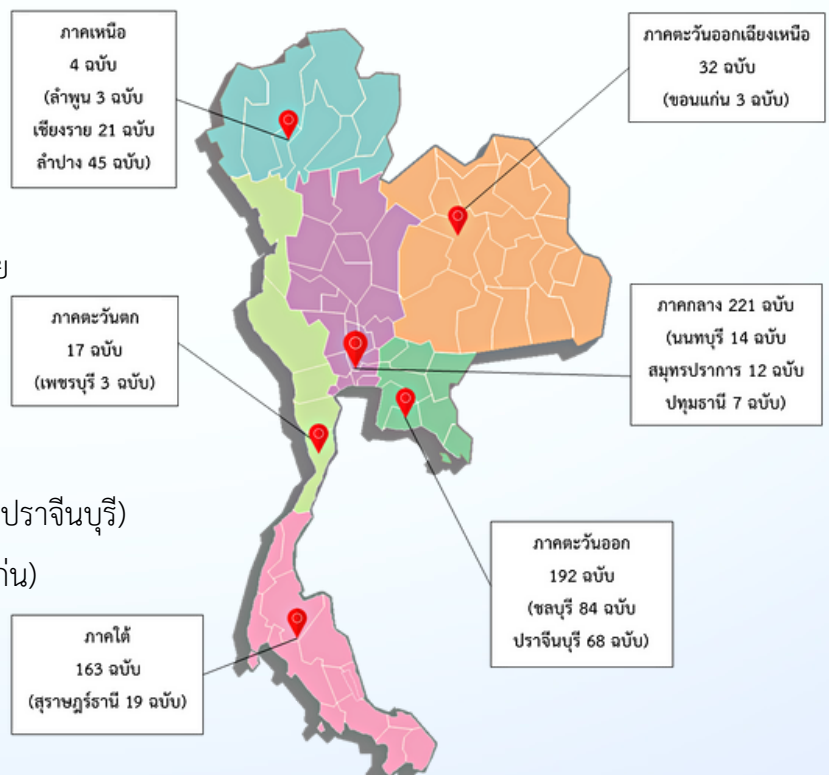
การสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่น ได้ดำเนินการสำรวจออกเป็นระดับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลเกิดประสิทธิภาพและกระจายครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ซึ่งได้มีการคัดเลือกพื้นที่ในการเก็บข้อมูล ในปี พ.ศ. 2563 - 2564 โดยคัดเลือกจังหวัดที่มีการนำเสนอรายงาน EIA และได้รับความเห็นชอบจาก คชก. หรือ กก.วล. ในปี พ.ศ. 2561 - 2563 ในลำดับที่มากที่สุด

ดังนั้น เพื่อให้ความคิดเห็นจากกลุ่มประชากรที่หลากหลายและไม่ซ้ำจากกลุ่มตัวอย่างเดิมในการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นฯ ในปี พ.ศ. 2565 ที่ปรึกษาได้คัดเลือกพื้นที่ในการเก็บข้อมูลจากการนำเสนอรายงาน EIA และได้รับความเห็นชอบจาก คชก. หรือ กก.วล. ในปี พ.ศ. 2561 - 2564 โดยเลือกลำดับรองลงมาจากการสำรวจฯ ในปี พ.ศ. 2563 - 2564 และคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างของประชาชน โดยอ้างอิงจากพื้นที่เก็บข้อมูลเดิม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 และที่ปรึกษาได้มีการขยายพื้นที่การเก็บข้อมูลในรัศมีไม่เกิน 10 กิโลเมตร โดยรอบพื้นที่โครงการ เพื่อให้ได้รับข้อมูลครอบคลุมทุกพื้นที่ และเพื่อให้ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ที่เป็นปัจจุบัน ซึ่งสามารถแบ่งพื้นที่ตามจำนวนภูมิภาครวมทั้งสิ้น 6 ภาค ดังนี้

1) ส่วนกลาง ได้แก่ ภาคกลาง (จังหวัดนนทบุรี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดปทุมธานี)

2) ส่วนภูมิภาค ได้แก่

- ภาคเหนือ (จังหวัดลำพูน จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำปาง)
- ภาคใต้ (จังหวัดสุราษฎร์ธานี)
- ภาคตะวันตก (จังหวัดเพชรบุรี)
- ภาคตะวันออก (จังหวัดชลบุรีและจังหวัดปราจีนบุรี)
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดขอนแก่น)

02 วิธีการ (ต่อ)

เนื่องจากในระหว่างการดำเนินโครงการสำรวจฯ อยู่ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) จึงสามารถเก็บข้อมูลได้ 3 วิธี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การสำรวจแบบลงพื้นที่สำรวจ (สำรวจแบบตัวต่อตัว)

ตามพื้นที่ที่กำหนดไว้ตามข้อมูลภูมิภาค โดยส่วนใหญ่วิธีนี้จะมีกลุ่มตัวอย่าง ในการสำรวจ คือ **กลุ่มประชาชน**

2. การสำรวจออนไลน์

โดยใช้ Microsoft Form ในการตอบแบบสำรวจ ซึ่งที่ปรึกษาจะติดต่อประสานงานกับ กลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอช่องทางในการจัดส่งแบบสำรวจทางอีเมล หรือทางแอปพลิเคชัน LINE โดยวิธีนี้จะมีกลุ่มตัวอย่างในการสำรวจ ได้แก่ **ผู้ทรงคุณวุฒิใน กก.วล./คชก./คณะอนุกรรมการ หน่วยงานอนุมัติ/อนุญาต นิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำรายงาน EIA เจ้าของโครงการ องค์กรเอกชน และสื่อมวลชน เป็นต้น**

3. การสำรวจทางไปรษณีย์

เป็นการดำเนินการสำรวจฯ โดยการจัดส่งแบบสำรวจพร้อมรายละเอียดโครงการผ่าน ช่องทางไปรษณีย์ ซึ่งทางที่ปรึกษาจะติดต่อสื่อสารกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอที่อยู่ในการจัดส่ง แบบสำรวจทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งส่งช่องทางการติดต่อเพื่อส่งกลับ หากกลุ่มตัวอย่างได้ทำ แบบสำรวจเรียบร้อยแล้ว โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการสำรวจทางไปรษณีย์ ได้แก่ **ผู้ทรงคุณวุฒิ ใน กก.วล./คชก./คณะอนุกรรมการ และหน่วยงานอนุมัติ/อนุญาต**

03 ผลการสำรวจ

จากการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ปรึกษาได้ดำเนินการสำรวจในรูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจ (สำรวจแบบตัวต่อตัว) การตอบแบบสำรวจผ่านทางออนไลน์ และทางไปรษณีย์ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 998 คน ดังนี้ กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิใน กก.วล./คชก./คณะอนุกรรมการ นิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำ รายงาน หน่วยงานอนุมัติ/อนุญาต เจ้าของโครงการ (ภาครัฐและเอกชน) และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วย ประชาชน องค์กรเอกชน และสื่อมวลชน โดยจะนำเสนอผลสำรวจในรูปแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

1.1 ด้านอายุ

พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 25 - 39 ปี (Gen Y) ทำแบบสำรวจมากที่สุด คิดเป็น ร้อยละ 47.70 รองลงมาคือ 40 - 54 ปี (Gen X) ร้อยละ 35.07 และอายุระหว่าง 55 - 72 ปี (Gen B) ร้อยละ 13.53

1.2 ด้านการศึกษา

พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมาคือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 17.30 และระดับมัธยมศึกษา/ปวช. ร้อยละ 10.20

1.3 ภูมิภาค

พบว่า มีผู้ตอบแบบสำรวจอาศัยอยู่ภาคกลางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.40 รองลงมา คือ ภาคตะวันออก ร้อยละ 22.20 และภาคเหนือ ร้อยละ 12.80

03 ผลการสำรวจ (ต่อ)

2. การยอมรับและความเชื่อมั่นต่อ EIA

2.1 ประเด็นการสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ EIA

พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียให้การยอมรับและเชื่อมั่นต่อกระบวนการสร้างการรับรู้และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ EIA ของ สผ. อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.00 เนื่องจาก กระบวนการสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารนั้น ถือเป็นกระบวนการสำคัญที่ใช้ในการสื่อสารและสร้างความรู้และความเข้าใจระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ซึ่งจะเป็นผลดีต่อทุกภาคส่วน

2.2 ประเด็นกระบวนการ EIA

พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียให้การยอมรับและความเชื่อมั่นต่อกระบวนการ EIA อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.60 เนื่องจากกระบวนการ EIA มีความสำคัญอย่างมากในประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถดำเนินโครงการต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และมีส่วนช่วยในการเพิ่มการยอมรับและความเชื่อมั่นแก่ประชาชนได้อีกด้วย

03 ผลการสำรวจ (ต่อ)

2. การยอมรับและความเชื่อมั่นต่อ EIA

2.3 ประเด็นการบังคับใช้กฎหมาย/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับ EIA

พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียให้การยอมรับและเชื่อมั่นต่อการบังคับใช้กฎหมาย/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับ EIA อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 86.60 เนื่องจากกฎหมายมีพื้นฐานจากความเห็นร่วมของประชาชนจนเกิดการยอมรับจนสามารถตราเป็นกฎหมายซึ่งเมื่อนำมาบังคับใช้กับเจ้าของโครงการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยลดปัญหาหรือผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นได้

2.4 ประเด็นการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

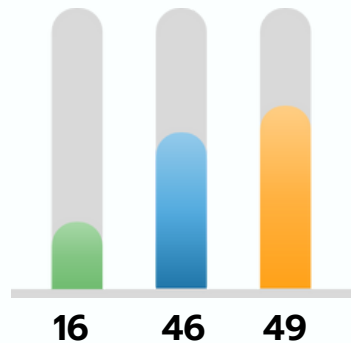
พบว่า กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียให้การยอมรับและเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทยในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 86.40 ซึ่งจะเห็นได้ว่าการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้

03 ผลการสำรวจ (ต่อ)

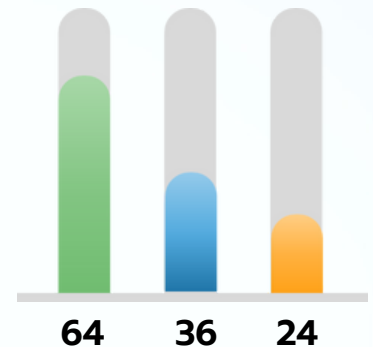
3. การเปรียบเทียบการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

3.1 การเปรียบเทียบจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565

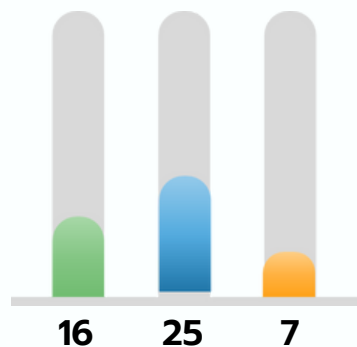
ผู้ทรงคุณวุฒิ

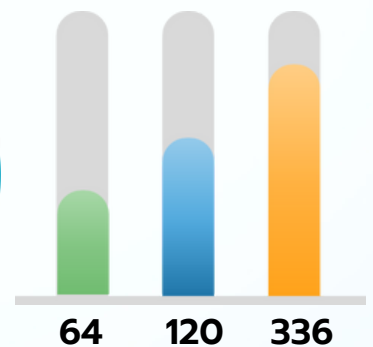
นิติบุคคลผู้มีสิทธิจัดทำรายงาน

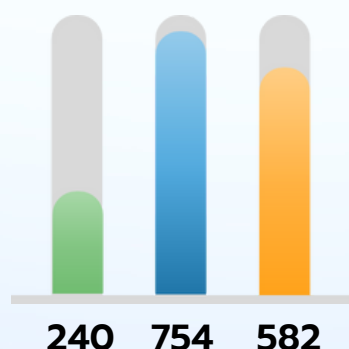
หน่วยงานอนุมัติ/อนุญาต

เจ้าของโครงการ

ประชาชน/องค์กรเอกชน/สื่อมวลชน

จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจ (คน)

ปี 2563

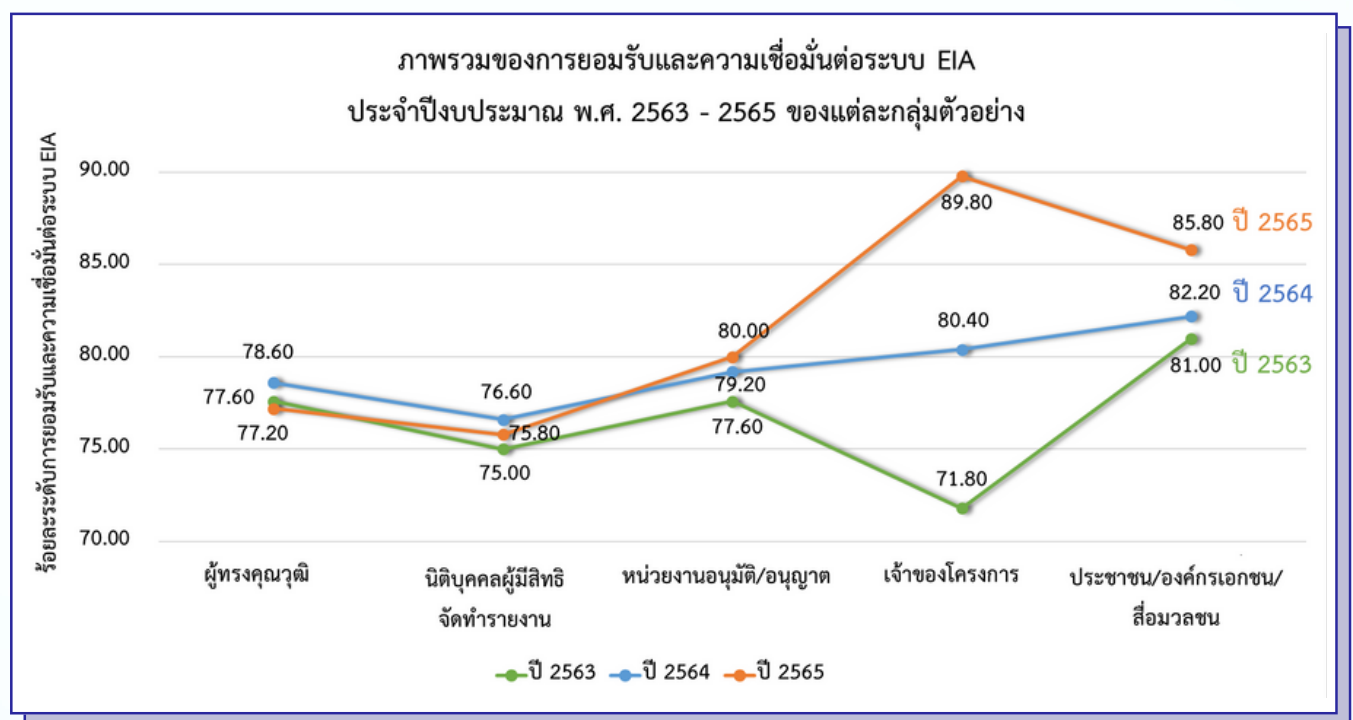
ปี 2564

ปี 2565

03 ผลการสำรวจ (ต่อ)

3. การเปรียบเทียบการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

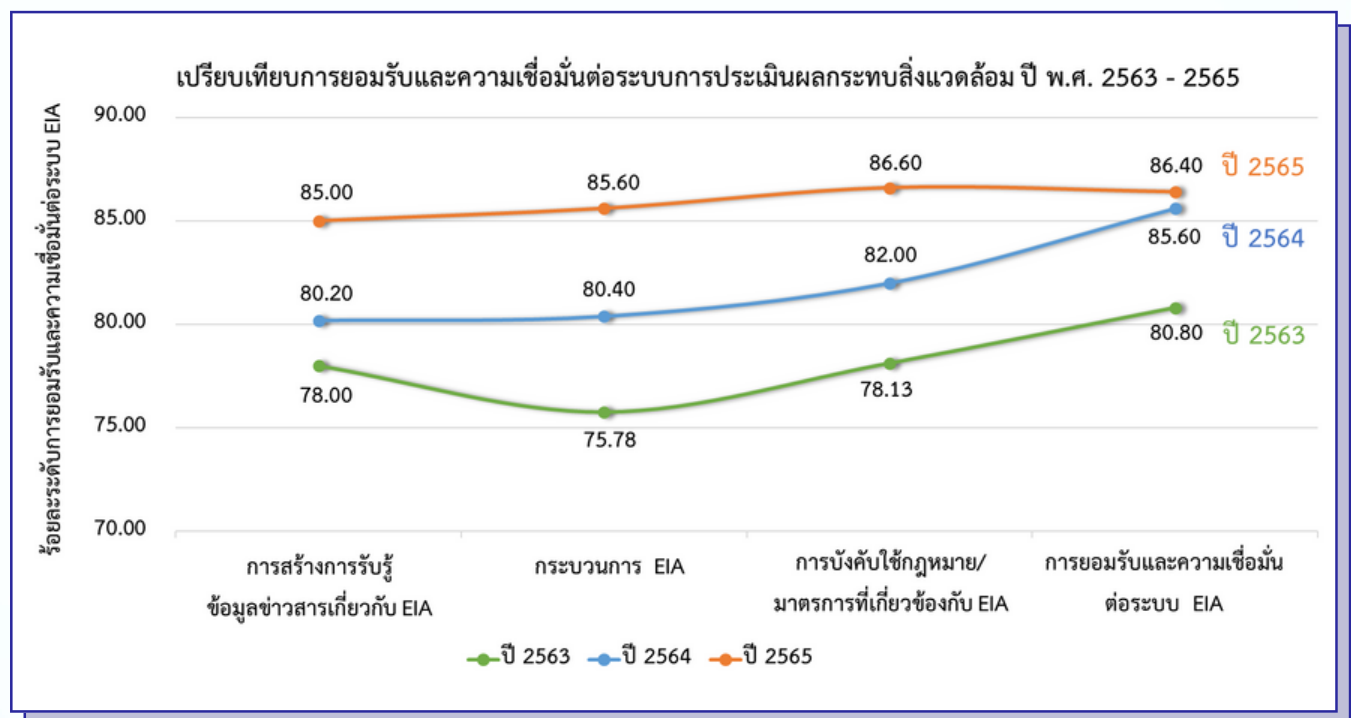
3.2 การเปรียบเทียบผลการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565 ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

03 ผลการสำรวจ (ต่อ)

3. การเปรียบเทียบการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA

3.3 การเปรียบเทียบผลการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2565

04 ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหา อุปสรรค และข้อจำกัด จากการดำเนินโครงการการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ซึ่งมีผลต่อการสำรวจทั้งทางตรงและทางอ้อมอย่างมีนัยสำคัญ อันประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ด้านระยะเวลา

เนื่องจากระยะเวลาในการสำรวจให้แล้วเสร็จภายใน 210 วัน ซึ่งอยู่ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ส่งผลต่อการสำรวจที่ยังไม่ครอบคลุมพื้นที่และจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับระบบ EIA

4.2 ด้านความร่วมมือของผู้ตอบแบบสำรวจ

มีความกังวลและไม่สะดวกให้ข้อมูลหรือไม่ให้ข้อมูล ส่งผลให้จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจไม่บรรลุตามเป้าหมาย อีกทั้งการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) ของแต่ละหน่วยงานและมาตรการภาครัฐ

4.3 ด้านข้อมูล

ข้อมูลในการติดต่อไม่ถูกต้อง รวมถึงในบางหน่วยงานหรือบริษัทมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลหรือปิดกิจการ ส่งผลให้ไม่สามารถติดต่อขอความอนุเคราะห์ข้อมูลได้โดยตรง

05 ข้อเสนอแนะ

จากการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA ของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของระบบ EIA ของประเทศไทย อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การขับเคลื่อนกระบวนการ EIA เกิดความยั่งยืนและส่งเสริมประสิทธิภาพให้กับกระบวนการดำเนินงาน ที่ปรึกษาได้วิเคราะห์ข้อเสนอแนะที่ สผ. ควรพิจารณาดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

1 ด้านการสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ EIA

- 1) การพัฒนาและเพิ่มช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ EIA ให้สาธารณชนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น
- 2) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ EIA ต้องมีการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความกระชับ ไม่ซับซ้อน สามารถเข้าใจได้ง่าย รวมถึงใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย
- 3) เพิ่มช่องทาง แนวทาง และการประชาสัมพันธ์โครงการ ให้ครอบคลุมอย่างกว้างขวางมากขึ้น เพื่อให้ประชาชนที่อยู่โดยรอบพื้นที่โครงการรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญของ EIA และเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2 ด้านกระบวนการ EIA

- 1) ควรส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับระบบ EIA อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง ทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่รัฐ ได้แก่ ผู้พิจารณารายงาน ผู้ดำเนินโครงการ และผู้อนุญาตโครงการ ตลอดจนภาคเอกชน ผู้พัฒนาโครงการ ผู้จัดทำรายงาน และภาคประชาชน
- 2) การพัฒนากระบวนการจัดทำรายงาน EIA นั้น ควรมุ่งศึกษาเฉพาะประเด็นที่สำคัญของโครงการ โดยใช้สรุปประเด็นสำคัญของโครงการ เพื่อให้สามารถนำเสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 3) ควรมีมาตรการในการยกระดับและพัฒนาขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงบริษัทที่ปรึกษาในการจัดทำรายงาน EIA เพื่อสร้างกระบวนการให้มีความโปร่งใสและเป็นกลาง เป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นต่อประชาชน
- 4) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยนำประเด็นข้อเสนอแนะและข้อห่วงกังวลของประชาชนมาเป็นส่วนสำคัญของกระบวนการ EIA
- 5) ควรเร่งพัฒนาศักยภาพหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายในการกระจายภารกิจของ สผ. เพื่อให้การกระจายภารกิจเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อกระบวนการ EIA ซึ่งเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้กับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ดังกล่าว

05 ข้อเสนอแนะ (ต่อ)

3 การบังคับใช้กฎหมาย/มาตรการที่เกี่ยวข้องกับ EIA

การบังคับใช้มาตรการและการติดตามตรวจสอบ รวมถึงบทลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานต้องกระทำอย่างเคร่งครัด กำหนดมาตรการที่เหมาะสมกับบริบท และความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการสำรวจครั้งต่อไป

สผ. ควรประชาสัมพันธ์โครงการสำรวจฯ ให้ครอบคลุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่มก่อนดำเนินการสำรวจเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการสำรวจ

ควรมีช่องทางการเก็บข้อมูลที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้เสียสามารถเข้าร่วมตอบแบบสำรวจได้ง่าย โดยเสนอแนะให้มีการลงพื้นที่สำรวจแบบตัวต่อตัวร่วมกับการสำรวจผ่านช่องทาง Online เพื่อให้ได้รับข้อมูลจากผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดย ศูนย์บริการวิชาการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์